

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ปีการศึกษา 2555 จำนวนทั้งสิ้น 876 คน จาก 74 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 74 คน และครู จำนวน 802 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ปีการศึกษา 2555 การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างถึงใน พงษ์รัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 303) เพื่อกำหนดจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 269 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลาก ได้เป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 74 คน และครูผู้สอน จำนวน 206 คน ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
ผู้บริหาร	63	63
ครู	802	206
รวม	865	269

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยกับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 1 ฉบับ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม มี 4 ด้าน จำนวน 30 ข้อ ดังนี้

1. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน จำนวน 10 ข้อ
2. ความพร้อมของครอบครัว จำนวน 5 ข้อ
3. การปฏิบัติงานของผู้บริหาร จำนวน 6 ข้อ
4. การปฏิบัติงานของครู จำนวน 9 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามมี 6 ด้าน จำนวน 26 ข้อ ดังนี้

1. ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ จำนวน 6 ข้อ
2. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ จำนวน 4 ข้อ
3. ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง จำนวน 4 ข้อ
4. ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล จำนวน 4 ข้อ
5. ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร จำนวน 4 ข้อ

6. ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต จำนวน 4 ข้อ

ลักษณะแบบสอบถาม ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นระบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ใช้เกณฑ์น้ำหนักคะแนนและมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับ ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 107-108)

ตอนที่ 2

มีการปฏิบัติหรือพฤติกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด	ให้น้ำหนักเป็น 5 คะแนน
มีการปฏิบัติหรือพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก	ให้น้ำหนักเป็น 4 คะแนน
มีการปฏิบัติหรือพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง	ให้น้ำหนักเป็น 3 คะแนน
มีการปฏิบัติหรือพฤติกรรมอยู่ในระดับน้อย	ให้น้ำหนักเป็น 2 คะแนน
มีการปฏิบัติหรือพฤติกรรมอยู่ในระดับน้อยที่สุด	ให้น้ำหนักเป็น 1 คะแนน

ตอนที่ 3

มีคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด	ให้น้ำหนักเป็น 5 คะแนน
มีคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับมาก	ให้น้ำหนักเป็น 4 คะแนน
มีคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับปานกลาง	ให้น้ำหนักเป็น 3 คะแนน
มีคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับน้อย	ให้น้ำหนักเป็น 2 คะแนน
มีคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด	ให้น้ำหนักเป็น 1 คะแนน

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้เนื้อหาตามขอบข่ายกรอบแนวคิดปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม มี 4 ด้าน คือ ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน ด้านความพร้อมของครอบครัว ด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารและด้านการปฏิบัติงานของครู ในส่วนของระดับประสิทธิผลด้านคุณภาพผู้เรียนภายในสถานศึกษา มี 6 ด้าน คือ ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาแนวความคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา
2. สร้างแบบสอบถามเป็นรายข้อตามขอบข่ายและเนื้อหาที่กำหนด โดยให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด ในหัวข้อเรื่อง ดังนี้ 1) ปัจจัย และ 2) คุณภาพผู้เรียน
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาแก้ไข
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไขสำนวนภาษาที่ใช้ ตลอดจนตรวจสอบเนื้อหาให้ครอบคลุม ดังนี้
 - 4.1 นายอร่าม เสือเดช ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านตะวันจาก เขียวชาญด้านสถิติ
 - 4.2 นางประภา สุทธิเชษฐ ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านคลองบางกก เขียวชาญด้านงานประกันคุณภาพ
 - 4.3 นายธัญญะ มั่นคง ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลสมุทรสงคราม เขียวชาญด้านการบริหารการศึกษา
5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่ม ตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่เปิดสอนระดับประถมศึกษา จำนวน 30 คน จากโรงเรียนวัดนาขวาง โรงเรียนบ้านนาโคก และโรงเรียนวัดปัจจันตาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการวิจัย
6. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก มีค่าระหว่าง 0.20-0.80 จากนั้นทำการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1970 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 99) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.955

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
2. ผู้วิจัยนำหนังสือจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ภายในระยะเวลาที่กำหนด
3. ผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งแบบสอบถาม ให้กลุ่มตัวอย่างด้วยตัวเอง โดยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างเป็นรายสถานศึกษา ตามจำนวนที่กำหนด
4. ผู้วิจัยติดตามและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตัวเอง เพื่อให้ได้แบบสอบถามครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ในการวิจัยครั้งนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์มาตรวจสอบหาค่าตามวิธีทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อประมวลค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จากแบบสอบถามโดยคำนวณหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และแปลความหมายระดับปัจจัยกับคุณภาพผู้เรียน โดยใช้เกณฑ์แปลความหมายของเบสท์ (Best, 1981 : 182) ตามรายละเอียด ดังนี้

2.1 ระดับปัจจัย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

2.2 ระดับคุณภาพผู้เรียน

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง มีคุณภาพอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง มีคุณภาพอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง มีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด

3. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)